

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

11 aprilie 2022

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

mun. Chișinău

**TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor**

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2021, de către avocatul Teut Chiril, în numele inculpatului

Bolocan Ivan XXXXX, născut la XXXXX,
originar XXXXX și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 05.01.2018 – 29.10.2019;

Instanța de apel: 22.11.2019 – 03.11.2021;

Instanța de recurs: 03.02.2022 – 11.04.2022.

Asupra recursul ordinar declarat de către avocatul Teut Chiril, în numele inculpatului Bolocan Ivan, Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 octombrie 2019, Bolocan Ivan a fost achitat de învinuirea adusă în baza art. 157 Cod penal pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Bolocan Ivan se învinuiește că fiind director al SRL „Bis” căreia îi aparține campingul situat în or. Vatra, mun. Chișinău, extravilan, malul drept al lacului Ghidighici, număr cadastral XXXXX, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor și inacțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, deși trebuia și putea să le prevadă, a instalat pe marginea bazinului situat pe teritoriului campingului un tobogan cu înălțimea de aproximativ 5 metri instalând partea de jos a acestuia pe marginea de beton a bazinului, neafișând anunț despre regulile de securitate de folosire a acestuia, vârsta minimă a persoanelor ce pot să-l utilizeze, a permis vizitatorilor să-l utilizeze, fără careva restricții.

Ca rezultat, la 25 iunie 2017, în perioada de timp 13:00 – 13:30, minorul XXXXX, aflându-se la odihnă pe teritoriului campingului, urmare a faptului că s-a dat pe toboganul indicat supra, a primit o lovitură în partea fronto-parietal pe stânga a capului, conform raportului de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23 august 2017, fiindu-i constatăată traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală grad II, hematom subdural frontal, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii

traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, producerea acestora prin autoprovocare sau căderea liberă a corpului din poziție verticală, se exclude.

Aceste acțiuni ale lui Bolocan Ivan, au fost încadrate juridic de către acuzare în baza art. 157 Cod penal – *vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență*.

3. Apel în termen a declarat procurorul în Procuratura m. Chișinău, oficiul Buiucani, Pădure Drăgălin cu solicitarea de casare integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Bolocan Ivan să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 157 Codul penal la închisoare pe un termen de 1 an și 6 luni, în penitenciar de tip semiînchis și încasarea din contul acestuia în beneficiul statului a 320 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea apelului acuzarea a invocat că sentința nu este motivată și că au fost ignorate probele administrate de acuzare.

Din probele administrate rezultă că inculpatul Bolocan Ivan, în calitatea sa de administrator al SRL „Bis”, a instalat și gestionat nemijlocit acele tobogane, și fiind înregistrat ca subiect al antreprenorialului și licențiat de a presta anumite servicii și desfășura anumite activități la instalarea acestor tobogane era obligat să prevadă și să admită survenirea unor asemenea consecințe și să instaleze un panou de avertizare asupra unor eventuale consecințe, ceea ce de fapt acesta a omis.

Totodată, instanța nu s-a expus asupra afirmațiilor părții vătămate XXXXX și reprezentantului acesteia Rusu Anatolie potrivit cărora lângă tobogan nu era instalat panoul informativ asupra regulilor de securitate și modul de utilizare a toboganului, care coroborează cu declarațiile martorilor Rață Oleg, Șveț Mihail și Codreanu Vitalie, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28 iunie 2017, procesele-verbale de ridicare din 16 octombrie 2017 și 27 octombrie 2017 cât și raportul de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23 august 2017.

Cu referire la solicitarea de a încasa din contul inculpatului suma de 320 lei, ce conține cheltuielile legate de efectuare expertizei instanța a apreciat eronat prevederile art. 227 Cod de procedură penală.

La fel, urmare a acțiunilor lui Bolocan Ivan, a fost necesară implicarea unui mecanism întreg compus din organul de urmărire penală, procuror, care au fost nevoiți să efectueze acțiuni de urmărire penală pentru a investiga faptele acestuia, toate aceste acțiuni generând cheltuieli din partea statului, care în mod normal ar urma de a fi recuperate, suma de 320 lei constituind doar o mică parte din acele cheltuieli pe care Legea permite de a o restitui.

În circumstanțele respective, nu este clar cum instanța a ajuns la concluzia că cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul inculpatului Bolocan Ivan a 320 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate la întocmirea expertizelor judiciare, urmează a fi respinsă.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2021 a fost admis apelul, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Bolocan Ivan a fost

recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal și liberat de răspundere în legătură cu intervenirea termenului de prescripție.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel *a constatat* că Bolocan Ivan, fiind director al SRL „Bis” căreia îi aparține campingul situat în or. Vatra, mun. Chișinău, extravilan, malul drept al lacului Ghidighici, număr cadastral XXXXX, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor și inacțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, deși trebuia și putea să le prevadă, a instalat pe marginea bazinului situat pe teritoriului campingului un tobogan cu înălțimea de aproximativ 5 metri instalând partea de jos a acestuia pe marginea de beton a bazinului, neafișând anunț despre regulile de securitate de folosire a acestuia, vârsta minimă a persoanelor ce pot să-l utilizeze, a permis vizitatorilor să-l utilizeze, fără careva restricții.

Ca rezultat, 25 iunie 2017, în perioada de timp de la 13:00 – 13:30, minorul XXXXX, aflându-se la odihnă pe teritoriului campingului, urmare a faptului că s-a dat pe toboganul indicat supra, a primit o lovitură în partea fronto-parietal pe stânga a capului, conform raportului de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23 august 2017, fiindu-i constatăată traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală grad II, hematom subdural frontal, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, producerea acestora prin autoprovocare sau căderea liberă a corpului din poziție verticală, se exclude.

În continuare instanța de apel a menționat că vinovăția inculpatului a fost confirmată fără nici un dubiu rezonabil, iar nerecunoașterea vinei a considerat-o ca o metodă de apărare și un mijloc de eschivare de la răspundere penală.

Astfel, în urma cercetării probelor administrate de acuzare, instanța de apel a reținut că vinovăția lui Bolocan Ivan se confirmă prin:

Declarațiile părții vătămate minore XXXXX, care în ședința de judecată a instanței de fond a declarat că, la 25 iunie 2017, aproximativ ora 13:30, s-a aflat la odihnă cu prietenii de familie la campingului amplasat pe malul iazului Ghidighici din com. Vatra, mun. Chișinău. A urcat pe toboganul ce se afla în zonă pe o scară legată cu sârmă care se legăna, după care s-a dat fără apă. Ulterior, a văzut cum câțiva oameni au udat toboganul cu apă și s-au dat cu viteză mai mare. Respectiv a hotărât și dânsul să facă așa. Astfel, s-a dat de două ori pe tobogan, iar a treia oară, ajungând în apă a simțit o lovitură puternică la cap, însă nu a panicat, anunțat-o pe mama, care i-a comunicat că îi va trece. Ulterior, s-a așezat pe un șezlong, iar peste ceva timp s-a apropiat mama, moment în care deja nu mai realiza, dorea să facă careva mișcări, însă nu putea, pierzându-și cunoștința s-a trezit la spital. Toboganul era confecționat din material gonflabil, cu înălțimea de maxim 6 m și se afla pe marginea bazinului direcționat spre apă, astfel când te dădeai cădeai în apă. Pe tobogan se urca cu ajutorul unei scări confecționate din două mai mici, care nu era fixată bine, urmând să ții echilibru pentru a urca. Toboganul nu era îngrădit și îl utilizau toți care doreau mai mari, mai mici, iar careva panou informativ nu a fost. Pe tobogan se dădea cu picioarele înainte, culcat pe spatele cu mâinile la piept. Lovitura a simțit-o în apă, iar persoanele care se mai dădeau nu i-au spus nimic, nu a auzit ca acestea să spună de

careva obstacol. Toboganul la utilizat de 3 ori, prima oară nu s-a lovit, iar a doua oară s-a lovit puțin, însă a considerat că poate ceva nu a făcut corect. Până la incidentul dat a fost perfect sănătos, nu a fost internat prin spitale, iar în urma loviturii primite a devenit invalid de gradul I. La acel moment avea statura de 1,82 m.

Fiind audiat în instanța de apel, partea vătămată XXXXX a declarat că, apelul procurorului îl susține, declarațiile depuse în instanța de fond le susține. La tobogan era cu tatăl și cu un prieten. Nu a observat să fie un panou informativ. S-a dat de trei ori pe tobogan, prima dată s-a dat fără să ude toboganul, după niște oameni au udat toboganul și viteza de alunecare a fost un pic mai mare și s-a mai dat, a treia oară când s-a dat la tobogan a simțit lovitura în momentul când trebuia ca să treacă de pe tobogan în apă. Susține că l-a pus în gardă scara și anume că, nu era fixată bine, fiind compusă din alte două scări mai mici. Până la cazul dat nu a mai avut nici o traumă. S-a dat de trei ori pe tobogan, dar s-a lovit de două ori, odată mai puțin și odată mai tare. Susține că a udat toboganul, deoarece a văzut la alți oameni că făceau același lucru. Nu era nici o persoană prin apropiere ca să urmărească. Nu poate să răspundă de ce nu s-a oprit în momentul când s-a lovit prima oară. Nu a comunicat când s-a lovit la nimeni. Tatăl său, era în bazin.

Declarațiile reprezentantului părții vătămate Rusu Anatolie, care fiind audiat în ședință de judecată a instanței de fond, a declarat că, la 25.06.2017, împreună cu familia au fost invitați de verișorul Codreanu Vitalie la parcul de odihnă din preajma iazului Ghidighici, unde rezerva-se o masă. În apropiere de masă se afla un tobogan gonflabil, probabil în construcție, deoarece avea scări improvizate legate cu sârmă. Între timp fiul mai mare XXXXX a cerut permisiunea de a se da pe acest tobogan, respectiv a coborât de 2 ori, iar a 3 oară s-a dat și el, împreună cu verișorul Codreanu Vitalie. Susține că, ajungând de pe tobogan în piscină, a simțit o lovitură la ceafă, după care s-a apucat de cap, iar Vitalie îi spunea că nici el se simte bine după ce a coborât de pe tobogan, timp în care fiul XXXXX se dădea pe tobogan în piscină. În piscină, fiul i-a spus că se simte rău, fapt despre care a comunicat soției. Soția a ieșit din piscină și l-a așezat pe fiul XXXXX pe un șezlong la umbră. Mai multe persoane se dădeau pe tobogan, inclusiv și copiii. Peste o perioadă de timp a auzit-o pe soție strigând înspăimântată, respectiv s-a apropiat de ei, observând că fiul XXXXX deja își pierde-se cunoștința. A solicitat persoanelor din preajmă să cheme ambulanța, stropindu-l pe fiu cu apă și acordându-i primul ajutor, inclusiv și de persoane necunoscute din preajmă, după care cu tot cu șezlong l-au scos de pe teritoriul bazei, unde s-a apropiat și ambulanța. Din spusele medicilor a înțeles că este ceva grav, astfel soția a plecat cu ambulanța împreună cu fiul la spitalul din or. Strășeni, iar dânsul a rămas pe teritoriul bazei aproximativ o oră, timp în care nimeni nu s-a apropiat și nu a întrebat cum se simte fiul, în ce stare se află. Aproximativ la ora 19:00 min., s-a deplasat la spitalul din or. Strășeni, unde din spusele medicilor a înțeles că fiul și-a revenit și că a fost transportat la Spitalul Centrul Mamei și Copilului cu Aviasan. Aproximativ la ora 02-03:00, noaptea fiul a fost operat la cap. Susține că, din spusele martorilor, a înțeles că a mai fost un caz asemănător un copil fiind transportat la spitalul din or. Strășeni, fapt confirmat și de medicul de gardă care se afla la serviciu în acea zi, și anume despre un caz similar ce avuse loc cu o săptămână înainte. Lângă tobogan careva panou informativ privind aflarea toboganului în construcție, nu a observat. Toboganul era gonflabil, partea de jos

aflându-se pe betonul de la piscină, de pe care ajungea-i în piscină. De tobogan nu s-a apropiat nimeni pentru a-l umfla sau dezumfla, din care motiv consideră că lovitura la cap a fost de la betonul de la marginea piscinei. La umezirea toboganului viteza de deplasare devine mai mare, fapt ce explică că și lovitura este mai mare. Se consideră vinovat de cele întâmplate deoarece a permis fiului să urce pe tobogan, îi pare rău și se căiește. Nu cunoaște cine a udat toboganul, probabil și fiul. Până la incidentul respectiv fiul XXXXX nu s-a aflat la evidența medicului cu careva boli la cap. Confirmă că, au telefonat administratorul bazei de odihnă căruia i-a comunicat în ce stare se află fiul. Are pretenții față de inculpat.

Fiind audiat în instanța de apel, reprezentantul părții vătămate Rusu Anatolie a declarat că a fost audiat în cadrul instanței de fond și declarațiile făcute le susține. Suplimentar, nu are ce adăuga. La 25.06.2017, nu a observat în apropierea bazinului vreun indicator. La intrare în baza de odihnă erau careva reguli, dar nemijlocit la bazinul nu erau. Toboganul era în construcție. Acea scară era o scară simplă care era legată cu sârmă. Înălțimea scării era de aproximativ 3 metri. Când am urcat pe acea scară, nu era nici o persoană responsabilă. Dar mai înainte a văzut că a venit un lucrător și a coborât această scară. Scara a fost coborâtă până la incident. După ce a coborât-o au avut acces, deoarece pe scara dată s-au urcat. Această scară se află de la tobogan în sus. La momentul când era coborât era posibil accesul pe tobogan, paznicul care era nu a spus că, nu au voie să se urce pe tobogan. Cheltuielile pentru feciorul, nu o cunosc, copilul a fost tratat de către stat, iar prejudiciului moral este de 100.000 lei. Suma prejudiciului material este de 20.000 lei. Până în prezent inculpatul nu a intervenit în vederea recuperării prejudiciului cauzat pentru a plasa feciorul într-o clinică privată. Dumnealui cunoaște în ce stare se afla copilul. Până la coborârea scării nu cred că putea deoarece se afla sus și era legată cu sârmă. O persoană s-a apropiat ca să dea scara jos era o persoană el a fost audiat ca martor în celelalte instanțe. Nu cunoaște dar s-a folosit de tobogan o singură dată. Eu m-am dat pe tobogan după fecior. Feciorul nu cunoaște de câte ori s-a dat. Cazul s-a întâmplat atunci când a fost udat toboganul cu apă, atunci s-a dat și el cu verișorul său. Când s-a dat eu pe tobogan avea dureri de cap și el și verișorul, crede că de la viteză. La coborâre de pe tobogan se făcea viteză mare, el nu s-a lovit cu capul de bordură. Copilul s-a dat de 2-3 ori și el s-a dat împreună cu feciorul cel mic. Toboganul a fost udat de către feciorul meu pe nume XXXXX, erau și niște băieți mai mari care udao toboganul cu apă. Băieții se odihneau acolo și feciorul a preluat de la ei. Din spusele verișorilor săi la cerința băieților. Statura la acel moment a feciorului era 1,65 – 1,67 m. Din rechizitoriul declarațiile feciorului spunea că avea 1,82 m. Din spusele lui XXXXX s-a lovit jos unde se termină lunecușul și este o bordură ceea ce rezultă și din expertiza medico-legală. Dacă sărea de sus atunci martorii vedeau. Nu a văzut unde s-a lovit feciorul, cunoaște doar din spusele lui, nu a văzut nici un panou că se efectuează lucrări de construcție.

Declarațiile martorului Codreanu Vitalii care fiind audiat în ședința de judecată a instanței de fond a declarat că, la 25 iunie 2017, a rezervat la baza de odihnă „Bananapark”, o masă mai aproape de bazin, unde a fost invitată și familia Rusu. În timpul odihnei la bază, au observat niște maturi care se dădeau pe un tobogan, la care XXXXX a propus să încerce ei. Astfel, împreună cu XXXXX și cu tatăl acestuia Anatol Rusu, au urcat pe tobogan, unde primul s-a dat XXXXX, după care dânsul cu

tatăl lui XXXXX. În timp ce s-a dat pe tobogan s-a lovit la cap, iar pe parcursul zilei XXXXX s-a mai dat pe tobogan. Ultima, dată când XXXXX a ieșit din bazin a spus că îl arde capul, respectiv a plecat la Bolocan Ion și a cerut Citramon, iar mama lui XXXXX l-a culcat pe un șezlong la umbră. În timp ce se întorcea de la Bolocan Ion, a auzit-o pe mama lui XXXXX strigând și a înțeles că s-a întâmplat ceva grav. Ajungând la fața locului a văzut că XXXXX era inconștient, iar tatăl acestuia i-a deschis pleoapele și a văzut că pupila nu reacționează respectiv au chemat salvarea. Ulterior, împreună cu mai multe persoane l-au dus pe XXXXX cu tot cu șezlong spre ambulanță. Iar la sosirea ambulanței, cineva din echipa de reanimare, la fel a deschis lui XXXXX pleoapele și au spus, să se grăbească în caz contrar vor pierde băiatul, transportându-l pe XXXXX la Spital. Personal nu a văzut momentul când XXXXX s-a dat de pe tobogan, a auzit doar un zgomot specific, respectiv l-a întrebat pe XXXXX ce e cu el, la care ultimul i-a spus că îl frige capul. Susține că, toboganul nu era defect, însă se afla prea ridicat, iar când te dădeai viteaza de deplasare era mare respectiv te loveai la cap. După ce s-au dat pe tobogan, tatăl lui XXXXX la fel s-a plâns că s-a lovit la ceafă, din care motiv consideră că toboganul nu a fost instalat corect. XXXXX s-a plâns referitor la tobogan după ce s-a dat ultima oară, însă vizual nu a văzut nimic la capul acestuia. De asemenea, consideră că presiunea în tobogan a fost prea mare, fiind supra umflat. Persoanele care s-au dat înaintea lor nu s-au plâns referitor la tobogan. Nu este sigur dacă a văzut vre-un panou informativ. Concretizează, că după ce s-au dat pe tobogan, XXXXX s-a mai dat odată înainte de a se plânga. Personal nu s-a plâns lui Bolocan Ion, referitor la faptul că s-a lovit.

Declarațiile martorului Rață Oleg, care fiind audiat în ședință de judecată a instanței de fond a declarat că, activează în calitate de medic neurolog la Spitalul Mamei și Copilului. La 25 iunie 2017, în timp ce se afla la serviciu, a primit un apel telefonic de la Spitalul raional Strășeni referitor la un pacient ce se afla în secția de reanimare. Prin urmare, s-au deplasat la Spitalul nominalizat, unde în urma examinării pacientul, care avea starea generală gravă, fiind inconștient, cu acuze de slăbiciuni, cefalee pronunțată, fără semne de focar. Concluzia a fost trauma craniu cerebrală, contuzii cerebrale. Astfel, au transportat pacientului la Institutul Mamei și Copilului, unde a fost efectuată tomografia computerizată cerebrală, fiind depistată diagnoza traumă cranio-cerebrală, contuzie cerebrală, hematom, subdural acut, în rezultatul căreia în mod urgent a fost efectuată intervenția chirurgicală cu evacuarea hematomului subdural acut prin trepanarea redirecțională. Ulterior, starea pacientului fiind în dinamică cu ameliorare, a primit tratamentul necesar, după care fiind în stare satisfăcătoare a fost externat, cu recomandarea de supraveghere la locul de trai și tratament la domiciliu. Pacientul a fost operat în mod planic, plastia defectului osos. Prima operație a efectuat-o personal, în mod de urgență. A doua operație a fost efectuată de medicul Andrei Pleșca medic în secția neurochirurgie. Nu poate comunica dacă hematomul pe care l-a înlăturat s-a produs înainte de a veni pacientul la spital. Hematomul era acut. Nu-și amintește nuanțele formării hematomului pacientului în cauză, cunoaște doar din spusele părinților că, acesta s-a dat pe tobogan și s-a lovit la cap. Perioada de internare cu asemenea hematom depinde de la caz la caz, aproximativ 10 zile, însă exact cât timp pacientul nominalizat a fost internat în spital, nu-și amintește.

Declarațiile martorului Șveț Mihail, care fiind audiat în ședință de judecată a instanței de fond a declarat că, activează în serviciul pază la SRL „Bis”. La 25 iunie 2017, după prânz, deplasându-se spre piscină a auzit pe cineva strigând „ajutor”, solicitându-se ambulanța, după care a observat pe cineva culcat pe șezlong. Astfel, a comunicat administratorului campingului Bolocan Ion, despre cele întâmplate, care a solicitat ambulanța. La scurt timp a venit ambulanța care a transportat băiatul în cauză la Spital. După plecarea ambulanței s-a interesat referitor la cele întâmplate, însă nimeni nu i-a spus nimic, respectiv a plecat la intrarea în camping unde se afla și domnișoara care elibera bilete. După o perioadă de timp s-a apropiat o doamnă care le-a comunicat să nu se deranjeze, deoarece nu este din vina lor, iar băiatul a mai avut probleme cu capul. Nu cunoaște cine era doamna în cauză, însă a considerat că era din grupul lui Rusu Anatolie. După incidentul dat toboganul respectiv nu a fost schimbat. Capătul toboganului sta pe apă la câțiva metri. Menționează că, la SRL „Bis” este angajat din 23 iunie 2017, iar careva plângerii referitor la tobogan nu au fost. Susține că, scara de la tobogan a scos-o seara după ora 21:00, iar a doua zi dimineața, la orele 09:00, a reînștat-o, fiind legată cu sârmă.

Declarațiile martorului apărării Chiose Tatiana, care fiind audiat în ședință de judecată a instanței de fond a declarat că, la 25 iunie 2017, în timp ce se afla la baza de odihnă la campingul de pe malul iazului Ghidighici din com. Vatra, mun. Chișinău, unde activa în calitate de contabil, s-a apropiat un bărbat și i-a cerut niște pastile. Bolocan Ion a întrebat ce fel de pastile dorește, la care acesta ia spus că pentru dureri de cap. Ulterior, Bolocan Ion a plecat și posibil i-a dat pastilele solicitate. Peste ceva timp a observat cum duceau un bărbat pe șezlong, a întrebat ce s-a întâmplat, însă i-au zis că, nimic. Ulterior, a venit salvarea, după care s-a apropiat o doamnă și i-a zis să nu se deranjeze căci acest băiat avea dureri de cap de mai demult. Cu doamna respectivă se aflau mai multe persoane. A întrebat ce s-a întâmplat cu băiatul, dar ei i-au zis că i s-a făcut rău. La camping a lucrat aproximativ 3-4 luni, pe timp de vară, însă careva cazuri asemănător cu acesta, de a cădea de pe tobogan, nu au avut.

Declarațiile martorului apărării Covali Alexandra care fiind audiat în ședință de judecată a instanței de fond a declarat că, la 25 iunie 2017 s-a aflat la intrarea pe teritoriul campingului de pe malul iazului Ghidighici din com. Vatra, mun. Chișinău, unde l-a ajutat pe Bolocan Ion de a repartiza brățărilor. A observat că un băiat care venise cu familia să se odihnească i s-a făcut rău, și a fost transportat de tatăl său și 2 bărbați pe șezlong. Distanța dintre dânsa și șezlong era aproximativ 15-20 m, însă nu a auzit careva discuții referitor la cele întâmplate. Ulterior, o doamnă s-a apropiat de paznic și a comunicat că, băiatul respectiv avea probleme de sănătate, fără a menționa ce fel de probleme. Ulterior, băiatul a fost luat de ambulanță, iar celelalte persoane cu excepția părinților băiatului au rămas să se odihnească în continuare. Careva discuții referitor la cele întâmplate, nu a auzit.

Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 28 iunie 2017, cu planșa fotografică anexată în cadrul căreia a fost supus cercetării teritoriul campingului situat în or. Vatra, mun. Chișinău, extravilan, malul drept al lacului Ghidighici, număr cadastral 0122103040, ce aparține SRL „Bis”, la fel, toboganul de pe care a căzut minorul XXXXX (f.d. 11-13).

Procesul-verbal de ridicare din 16 octombrie 2017, în cadrul căreia de la XXXXX este ridicată o copie a certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă seria CN nr. 287148, conform căruia XXXXX este încadrat în grad de dizabilitate sever de la 21.09.2017 până la 01.10.2019 (f.d. 44).

Raportul de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23 august 2017, conform căruia la XXXXX a fost constatată traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală grad II, hematom subdural frontal, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, producerea acestora prin autoprovocare sau căderea liberă a corpului din poziție verticală, se exclude (f.d. 50).

Procesul-verbal de ridicare din 27 octombrie 2017, în cadrul căreia de la Bolocan Ivan au fost ridicate copii de pe actele de constituire și funcționare a SRL „Bis”, la fel, copii de pe actele de proveniență a toboganelor instalate pe teritoriul campingului situat în or. Vatra, mun. Chișinău, extravilan, malul drept al lacului Ghidighici, număr cadastral 0122103040 (f.d. 69).

Răspunsul Spitalului Raional Hâncești nr. 775 din 17.11.2017, conform căruia XXXXX nu s-a adresat la secția internare a SR Hâncești în perioada din 25.06.2016-25.06.2017 (f.d. 138).

Astfel, analizând obiectiv circumstanțele cauzei, în raport cu probele prezentate instanța de apel a subliniat că în primă instanță s-a dat o apreciere juridică greșită materialelor cauzei și eronat s-a concluzionat că fapta nu constituie elementele constitutive ale infracțiunii.

În acest sens, instanța de apel a indicat că nu reține ca plauzibil argumentul instanței de fond cu referire la concluzia adoptată de achitare a inculpatului Bolocan Ivan, or, din probatoriu administrat în ședința de judecată, este cert, că vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății părții vătămate XXXXX au fost cauzate în rezultatul acțiunilor și inacțiunilor inculpatului Bolocan Ion. Or, Bolocan Ion dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor și inacțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile, dar considerând în mod ușuratic că ele vor putea fi evitate, deși trebuia și putea să le prevadă, a instalat pe marginea bazinului situat pe teritoriului campingului un tobogan cu înălțimea de aproximativ 5 metri instalând partea de jos a acestuia pe marginea de beton a bazinului, neafișând anunț despre regulile de securitate de folosire a acestuia, vârsta minimă a persoanelor ce pot să-l utilizeze, a permis vizitatorilor să-l utilizeze, fără careva restricții.

La fel, nu au fost reținute argumentele inculpatului Bolocan Ivan precum că, „...cineva i-a spus să nu-și facă griji, deoarece acel copil avea careva probleme cu capul...”, or, potrivit declarațiilor reprezentantului părții vătămate Rusu Anatolie, până la incidentul respectiv fiul XXXXX nu s-a aflat la evidența medicului cu careva boli la cap (f.d. 184-185), iar partea vătămată XXXXX a invocat că, până la incidentul dat a fost perfect sănătos, nu a fost internat prin spitale, iar în urma loviturii primite a devenit invalid de gradul I (f.d. 183), iar potrivit răspunsului Spitalului Raional Hâncești nr. 775 din 17.11.2017, XXXXX nu s-a adresat la secția internare a SR Hâncești în perioada din 25.06.2016-25.06.2017 (f.d.138, vol. I).

Mai mult ca atât martorul Rață Oleg, medic neurolog la Spitalul Mamei și Copilului a declarat că, au transportat pacientului la Institutul Mamei și Copilului de la Spitalul r. Strășeni, unde a fost efectuată tomografia computerizată cerebrală, fiind depistată diagnoza traumă cranio-cerebrală, contuzie cerebrală, hematom, subdural acut, în rezultatul căreia în mod urgent a fost efectuată intervenția chirurgicală cu evacuarea hematomului subdural acut prin trepanarea redirecțională, iar potrivit raportului de expertiză judiciară la XXXXX a fost constatată traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin contuzie cerebrală grad II, hematom subdural frontal, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatică a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Luând în considerație localizarea anatomică și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, producerea acestora prin autoprovocare sau căderea liberă a corpului din poziție verticală, se exclude (f.d. 50).

De asemenea, critic au fost apreciate declarațiile martorilor Chiose Tatiana, Covali Alexandra, Șveț Mihail, precum că, „...după o perioadă de timp s-a apropiat o doamnă care le-a comunicat să nu se deranjeze, deoarece nu este din vina lor, iar băiatul a mai avut probleme cu capul. Nu cunoaște cine era doamna în cauză, însă a considerat că era din grupul lui Rusu Anatolie...”, or, aceste declarații se combat cu declarațiile martorului Codreanu Vitalii, care a declarat că, „...împreună cu XXXXX și cu tatăl acestuia Anatol Rusu, au urcat pe tobogan, unde primul s-a dat XXXXX, după care dânsul cu tatăl lui XXXXX. În timp ce s-a dat pe tobogan s-a lovit la cap, iar pe parcursul zilei XXXXX s-a mai dat pe tobogan. Ultima, dată când XXXXX a ieșit din bazin a spus că îl arde capul, respectiv a plecat la dl Bolocan și a cerut Citramon, iar mama lui XXXXX l-a culcat pe un șezlong la umbră. În timp ce se întorcea de la Bolocan Ion, a auzit-o pe mama lui XXXXX strigând și a înțeles că s-a întâmplat ceva grav. Ajungând la fața locului a văzut că XXXXX era inconștient, iar tatăl acestuia i-a deschis pleoapele și a văzut că pupila nu reacționează respectiv au chemat salvarea...”.

Instanța de apel a respins și alegațiile părții apărării precum că Bolocan Ivan nu a putut să prevadă și nici nu trebuia să prevadă astfel de consecințe, iar careva argumente că au fost încălcați parametri de instalare a toboganelor nu au fost înaintate, fiind apreciate ca o tentativă a apărării de a exonera inculpatul de răspunderea penală, deoarece anume directorul campingului amplasat pe malul iazului Ghidighici din com. Vatra, mun. Chișinău era obligat să instaleze panouri informative cu privire la exploatarea toboganelor, în apropierea nemijlocită a acestora, ceea ce în prezenta pricină nu a fost stabilit, or, potrivit declarațiilor părții vătămate XXXXX, reprezentantului părții vătămate Rusu Anatolie, cât și martorului Codreanu Vitalie, „...un panou informativ lângă tobogan aceștea nu au văzut...”, iar inculpatul Bolocan Ivan a declarat că, „...nu era nici o persoană responsabilă care să ducă evidența, la acest tobogan se poate juca oricine...”, totodată a declarat că, „...la distanța de 3 metri de la tobogan era panoul informativ care informa că, copiilor le este interzis să se scalde în absența părinților...”, ceea ce nu are relevanță la caz, or, în momentul incidentului XXXXX se afla împreună cu tatăl său Rusu Anatolie, care a declarat că, la fel s-a lovit când s-a dat de pe tobogan.

La individualizarea pedepsei aplicabile lui Bolocan Ivan instanța de apel a statuat că în conformitate cu art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală

sentința de condamnare se adoptă fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție.

Potrivit sancțiunii art. 157 Cod penal, la momentul comiterii infracțiunii, persoana vinovată poate fi pedepsită cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

Deci, coroborând aceste prevederi cu art. 16 alin. (2) Cod penal, această infracțiune este clasificată drept una ușoară.

De asemenea, prevederile art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal indică că, *persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare.*

În cazul dat Bolocan Ivan nu s-a sustras de la urmărirea penală, de la judecarea cauzei, nu a comis în interiorul acestui termen oricare fapte susceptibile de a fi calificate drept infracțiuni.

În acest context, s-a reținut că, infracțiunea a fost comisă la 25 iunie 2017, astfel la 03 noiembrie 2021, termenul de 2 ani de atragere la răspundere penală pentru fapta incriminată a expirat.

Argumentele apelantului referitor la încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată, instanța de apel le-a respins, or acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar acestea sunt cheltuieli efectuate până la modificările operate de Legea nr. 316 din 22.12.2017 și intrate în vigoare 09.02.2018.

Mai mult, conform prevederilor art. 228 alin. (4) Cod de procedură penală, expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, astfel sumele solicitate spre încasare cât și suma de 23,63 lei pentru efectuarea acțiunilor procesuale în cadrul cauzei penale, nu pot fi invocate, deoarece norma procesual penală expres prevede că, sumele date ar putea fi încasate, cu excepția cazurilor când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu, fapt neînfirmat de către acuzare.

Deci, procurorul nu a prezentat careva probe concludente că, suma enunțată supra a fost suportată în afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

În acest context, instanța de apel a considerat că, cheltuielile judiciare care sunt enumerate în dispoziția art. 227 alin. (2) pct. 5) Cod de procedură penală nu prevăd expres achitarea din contul condamnaților a cheltuielilor judiciare.

Totodată, instanța de apel a reținut că, reprezentantului legal al părții vătămate XXXXX în cadrul examinării cauzei în instanța de apel a declarat că, i-a fost cauzat prejudiciu moral pe care-l estimează în sumă de 100000 lei și prejudiciul material este de 20000 lei, însă pe parcursul examinării cauzei atât la urmărirea penală, cât și în cadrul judecării cauzei nu a înaintat acțiune civilă, aceste prejudicii nu urmează a fi încasate în prezentul proces penal odată ce nu au fost concretizate cheltuielile suportate.

5. Împotriva deciziei, recurs ordinar declară avocatul Teut Chiril, în numele inculpatului Bolocan Ivan.

Potrivit recursului se solicită casarea totală a deciziei și menținerea sentinței deoarece este prezentă eroarea de drept prevăzută în pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

În opinia recurentului, instanța de apel a examinat cauza superficial, neintrând în esență și apreciind critic declarațiile martorilor Chiose Tatiana, Covali Alexandra și Șvet Mihail, inculpatului precum și a tuturor alegațiilor apărării, fără a motiva decizia.

Totodată, instanța de apel greșit a concluzionat că există cauzalitate între acțiunile/inacțiunile lui Bolocan Ivan și vătămarea gravă a integrității corporale și a sănătății părții vătămate, deoarece nimeni nu s-a plâns niciodată, de primire a loviturilor la coborâre de pe tobogan.

Faptul dat, este menționat în informația prezentată de Spitalul Raional Strășeni din 12.12.2018 sub nr. 731. Mai mult de atât, prin raportul de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23.08.2017 nu s-a stabilit legătură cauzală dintre fapta prejudiciabilă incriminată și consecințele prejudiciabile cauzate minorului.

Plus la aceasta, supravegherea pentru siguranța minorului cum se coboară de pe tobogan cu picioarele înainte sau cu capul în jos, le revin părinților și nu poate fi plasată inculpatului.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul depune referință privitor la opinia asupra recursului ordinar declarat, pledând pentru inadmisibilitatea recursului, din motiv că este vădit neîntemeiat și argumentând că instanța de apel just a constatat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, corect a încadrat acțiunile făptuitorului și a apreciat fiecare probă prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul Penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, casată decizia instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente:

Se constată că recursul ordinar a fost depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 21 decembrie 2021, iar recursul datează cu 19 ianuarie 2022.

Din conținutul recursului ordinar se atestă că se critică soluția adoptată de instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță, invocându-se eroarea de drept prevăzută de pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și solicitându-se casarea totală a deciziei și menținerea sentinței.

Potrivit efectului devolutiv al recursului, *instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților* (art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală).

În speță, instanța de recurs, aplicând prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se va expune asupra temeiului invocat de apărare (*faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*), deoarece se constată alte erori de drept și anume – judecarea fondului și apelului a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale, hotărârile adoptate necorespunzând exigențelor CoEDO, cât

privește motivarea – erori ce nu permit expunerea asupra temeiului susținut de recurent.

Prin urmare, soluția solicitată de recurent și prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală (*casarea totală a deciziei și menținerea sentinței*) nu este aplicabilă, fiind incident cazul prevăzut de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală (*admiterea recursului, casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării de către instanța de apel*), or eroarea judiciară nu poate fi corectată la această etapă a procedurilor.

În susținerea celor conchise mai sus, Colegiul reține că atât hotărârea de achitare cât și ce a de condamnare nu conțin o motivare în sensul art. 6 CoEDO.

Astfel, pornind de la faptul că obligația instanței de a-și motiva hotărârea face parte din setul de garanții stabilite pentru existența unui proces echitabil, iar o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal (*hotărârea CtEDO Fomin versus Republica Moldova*), Colegiul, verificând actele din dosarul deferit judecării, constată că hotărârea primei instanțe cuprinde pe o motivare vagă, conținând fraze de ordin general, deci, concluziile acesteia nu pot fi preluate, hotărârea contravenind normelor procesual-penale.

În acest sens, Colegiul menționează că sentința nu conține o motivare asupra afirmațiilor acuzării că *la instalarea toboganelor, inculpatul era obligat să prevadă și să admită survenirea unor asemenea consecințe și să instaleze un panou de avertizare*.

În continuare, în concordanță cu dispoziția art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel, cuprind următoarele aspecte: *dacă fapta reținută a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală*. În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate*.

În sensul celor menționate supra, instanța de recurs punctează că hotărârea instanței de apel nu conține încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, fapt ce contravine prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală.

Astfel, din lecturarea părții descriptive a deciziei recurate rezultă că instanța doar descris fapta criminală considerată ca fiind dovedită (starea de fapt), dar nu a indicat sub incidența căror prevederi ale Codului penal încadrează această faptă și nu a descris componența de infracțiune, menționând că „*Cu toate că, inculpatul Bolocan Ivan nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod Penal, vinovăția acestuia se dovedește pe deplin prin următoarele probe, anexate la dosar....*” (a se vedea pct. 28) și „*Astfel, analizând obiectiv circumstanțele cauzei, în raport cu probele prezentate Colegiul penal subliniază că, instanța de judecată a dat o apreciere juridică greșită materialelor cauzei, care conțin probe ce demonstrează comiterea de către inculpatul Bolocan Ivan a infracțiunii prevăzută de art. 157 Cod penal, în consecință prima instanță concluzionând că, fapta nu constituie elementele*

constitutive ale infracțiunii, a pronunțat o sentință de achitare în privința ultimului ” (a se vedea pct. 30).

Totodată, Colegiul, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concluzivitatea și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care aceasta o probează.

Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art. 101 Cod de procedură penală.

În acest context se menționează că, în cazul în care prima instanță nu era de acord cu aprecierea probelor administrate de către procuror și a ajuns la concluzia nevinovăției inculpatului, atunci ea urma să dezvăluie această concluzie și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

Contrar acestor prevederi, prima instanță doar a enumerat și descris probele administrate pe întreg procesul penal și s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, selectiv reținând conținutul unor probe la formarea concluziilor sale, fără a efectua o analiză amplă, din punct de vedere al relevanței, concluzivității, utilității și veridicității ei, în ansamblu prin coroborare lor, ținând cont și de alte aspecte ce rezultă din conținutul ansamblului probator, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind astfel de la cerințele prevăzute de art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

În plus, doar simpla enumerare a probelor, fără coroborarea lor, nu reprezintă efectuarea procesului de apreciere a probelor, în conformitate cu prevederile art. 101

Cod de procedură penală, iar hotărârea este bazată pe presupuneri, fără a se face o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii dintre ele.

Asupra celor statuate supra, Colegiul Penal lărgit menționează că prima instanță în rezultatul judecării cauzei în fond, urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirilor înaintate, în coroborare cu probele administrate, pe care urma să le aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora.

Totodată, Colegiul specifică că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept adică odată exercitat produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, instanța având posibilitatea de a da o nouă apreciere probelor acumulate în dosar.

Respectiv, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre prin care constată vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunii imputate prin rechizitoriu, bazându-se exclusiv pe actele și lucrările primei instanțe. Or, după o hotărâre pronunțată de prima instanță în favoarea acuzatului, acuzatorul de stat este obligat în instanța de apel să solicite o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a martorilor acuzării, declarațiile cărora sunt probe în acuzare, în măsură să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului. În particular, în atare situații administrarea mijloacelor de probă se desfășoară după regulile generale prevăzute pentru prima instanță, fiind aplicat principiul nemijlocirii, ce permite instanței să perceapă direct faptele și împrejurările relatate de părți sau martori, precum și reacțiile acestora la întrebările adresate.

La caz, Colegiul constată că procedura de examinare a apelului a fost viciată, încălcându-se prevederile art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală și consideră necesar a reitera că:

- inculpatul nu a renunțat fără echivoc la dreptul său de a reaudia martorii în fața instanței de apel, fiind mulțumit de soluția oferită de prima instanță și cunoscând dispozițiile art. 419 Cod de procedură penală, nu s-a simțit obligat să solicite o nouă audiere a martorilor;

- procurorul nu a solicitat instanței de a audia martorii, fiind date citire doar declarațiile acestora depuse în instanța de fond, cu toate că martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorii, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea (hotărârea CtEDO *Spînu versus România*), cu toate că sarcina probațiunii aparține procurorului, or, orice dubiu trebuie interpretat în favoarea acuzatului (hotărârea CtEDO *Holomiov versus Republica Moldova*);

- în baza principiului contradictorialității în procesul penal, autoritatea responsabilă de a decide cu privire la vinovăția sau nevinovăția unui acuzat ar trebui, în principiu, să asculte victimele, învinuitul și martorii în persoană și să evalueze seriozitatea și credibilitatea acestora, evaluarea credibilității fiind o sarcină complexă ce nu poate fi realizată, de obicei, doar prin citirea unei înregistrări a declarațiilor (hotărârea *Manoli versus Republica Moldova*).

Așadar, erorile menționate sunt erori de drept și se încadrează în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, deoarece se referă atât la procedura de judecare cât și de motivare a soluției adoptate de instanțele ce judecă fondul cauzei, or o hotărâre se prezumă a fi legală doar atunci când părților li se respectă, în egală măsură, drepturile și libertățile procesuale, iar instanța ierarhic-superioară este obligată să corecteze eroarea de drept (hotărârea CtEDO *Leoni versus Italia*). Lipsa de reacție a instanței de apel la eroarea de drept admisă de prima instanță cât și motivarea în contradictoriu și superficială a deciziei, se apreciază ca un viciu de judecată care afectează hotărârea adoptată și reprezintă temei legal de a o casa și a dispune rejudecarea cauzei în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererea de apel; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea o evaluare convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile în decizia adoptată, *ținând cont și de argumentele apărării invocate în recursul ordinar*, iar în caz de adoptare a unei concluzii de vinovăție sau nevinovăție a inculpatului, să emită o soluție clară, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Teut Chiril, în numele inculpatului Bolocan Ivan, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2021 în cauza penală privindu-l pe **Bolocan Ivan XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 03 iunie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor

Dosarul nr. 1ra-164/2022

1-18122845-01-1ra-03022022

O P I N I E   S E P A R A T Ă

în conformitate cu prevederile art. 339 alin (7), 340 alin. (3) Cod de procedură penală (în cauza penală în privința lui **Bolocan Ivan XXXXX**)

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 octombrie 2019, Bolocan Ivan a fost achitat de învinuirea înaintată în baza art. 157 Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

2. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2021, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Bolocan Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală din motiv că a intervenit termenul de prescripție.

3. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2022, a fost admis recursul declarat de către avocatul Teut Chiril în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

4. Am semnat potrivit legii decizia, însă nu am susținut soluția adoptată și consider, că în speță urma a fi pronunțată o decizie de admitere a recursului declarat de avocatul Teut Chiril în numele inculpatului Bolocan Ivan, cu casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2021, și menținerea sentinței Judecătorei Chișinău (sediul Buiucani) din 29 octombrie 2019, deoarece concluzia primei instanțe privind achitarea lui Bolocan Ivan, de învinuirea în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, este întemeiată și legală.

5. Analizând materialele dosarului în raport cu motivele reflectate în recurs, am constatat cu certitudine că prima instanță a apreciat obiectiv cumulul de probe administrat la urmărirea penală și examinat în ședința de judecată și ca urmare corect a adoptat soluția de achitare a inculpatului Bolocan Ivan de învinuirea înaintată în baza art. 157 Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, pe când argumentele expuse de către instanța de apel în susținerea soluției adoptate, prin care Bolocan Ivan a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 157 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală din motiv că a intervenit termenul de

prescripție, sunt lipsite de suport juridic.

În acest context, subliniez că prima instanță, analizând concluzia raportului de expertiză judiciară nr. 1877/D din 23 august 2017, corect a apreciat și a reținut circumstanța că în speță, *nu a fost stabilită legătura de cauzalitate dintre fapta inculpatului descrisă în rechizitoriu și vătămările corporale depistate la minorul XXXXX*, iar în acțiunile inculpatului lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii incriminate, prevăzută de art. 157 Cod penal.

Așadar, consider că probele administrate în cadrul urmăririi penale, ulterior examinate în cadrul cercetării judecătorești, nu demonstrează vinovăția lui Bolocan Ivan în săvârșirea infracțiunii incriminate, or, în acțiunile inculpatului nu s-a constatat prezența elementelor infracțiunii de vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență.

Mai mult, în opinia mea, soluția adoptată prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 11 aprilie 2022, prin care a fost dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, la recursul declarat de partea apărării în numele inculpatului, creează o situație defavorabilă pentru persoana în privința căreia a fost declarat recursul, și anume inculpatului Bolocan Ivan, în contextul în care, la rejudecarea cauzei în instanța de apel, aceasta va examina argumentele invocate în apelul declarat de către procuror în sensul acuzării, deși a fost admis recursul avocatului, astfel procurorului i se oferă posibilitatea de a prezenta din nou probele acuzării, deși instanța de recurs a constatat erori de drept la examinarea cauzei în apel manifestate prin nerespectarea de către aceasta a dreptului la apărare a inculpatului, dat fiind pronunțarea unei hotărâri de condamnare după o sentință de achitare fără cercetarea pe viu a probelor.

6. În concluzie, reiterez că instanța de apel neîntemeiat a dispus casarea sentinței primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanță, prin care greșit l-a recunoscut vinovat pe Bolocan Ivan de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 157 Cod penal, cu liberarea de răspundere penală, din motiv că a intervenit termenul de prescripție, în aceste condiții constatându-se admiterea greșită a apelului procurorului.

Judecător

Toma Nadejda